

Peta lekcija • Lesson Five

A1

37,38

PET MAČAKA I PET PASA

✂️ Replace *mačka* and *pas* with these pairs: *mòmak* and *dèvojkа*; *ptica* and *zmiја*; *stùdent* and *stùdentkinја*; *ùčitelj* and *đak*.

✂️ Replace *jesti* with *piti*, *glàdan* with *žèdan*, use the beverages introduced in exercise 4A3. Leave off the last line in this version.

✂️ Replace *kruška* with: *jabuka*, *јagoda*, *помòранджа*, *pecivo*, *òrah*, *smokva*, *šljiva*.

✂️ Replace *veliki* and *dèbeli* with *dosadni*, *slabi*, *srećni*, *šàreni*, *tànkі*, *zli*.

Replacement nouns for lines 1 and 5:

пет мачака > пет момака, пет птица, пет студената, пет учитеља
пет паса > пет девојака, пет змија, пет студенткиња, пет ђака

Replacement adjectives for line 1:

великих, дèбелих > досадних, слабих, срећних, шарених, танких, злих

Replacement nouns for lines 2, 3, 5, 7, 9:

мачке > момци, птице, студенти, учитељи

Replacement nouns for lines 2, 4, 6, 8:

пси > девојке, змије, студенткиње, ђаци

Replacement verb for line 7:

једемо > пијемо

Replacement adjectives for line 7:

гладне > жèдне

Replacement nouns for line 7:

крушке > јабукe, јагоде, помòрандже, пецивa, òрахе, смокве, шљиве

and line 9:

две крушке > две јабукe, две јагоде, две помòрандже, два пецивa, два òраха, две смокве, две шљиве

Replacement nouns for line 8:

крушакa > јабукa, јагодa, помòранджи or помòранджа, пецивa, òрахa, смокава or смокви, шљивa

☆ Example:

1. Пет срећних девојака и пет слабих момака иде у град.
5. - Имамо пет малих кућа за пет срећних девојака - кажу девојке.
6. - Зашто идете од куће до куће? - питају момци.
7. - Да једемо помòрандже. Гладне смо - одговарају девојке.
8. - Мало помòранджи или пуно помòранджи? - питају момци.
9. - Свака узима по две помòрандже - кажу девојке.

☆ **Examples:**

7. - Да пијемо лимун^аде. Ж^едне смо - одгов^арају мачке.

8. - Мало лимун^аде или пуно лимун^аде? - пи^тају пси.

7. - Да пијемо мл^ека. Ж^едне смо - одгов^арају мачке.

8. - Мало мл^ека или пуно мл^ека? - пи^тају пси.

***Note** that when the examples used in line 7 are fruits and other objects the case used is the Apl while in examples using drinks and other liquids, the case used is Gsg. For a fuller explanation see the entry on “partitive genitive” on p. 52 of the Textbook.

☞ **A2**

◎39,40

NEMA NOVCA!

☞ **Replace** *ručak* **with** *večera* **and** *(na) fakultet* **with** *(u) bioskop*, *(u) pozorište*, **and** *4:00 p.m.* **with** *9:00 p.m.*, *6:00 p.m.* **with** *11:00 p.m.*

☆ **Examples:**

1. Ako im^a vremena pre več^ere, id^em u poz^orište.

6. A posle poz^orišta?

7. Evo me! D^olazim na več^eru u devet s^atⁱ!

8. Što se mene tič^e, možeš da dođ^eš i u jed^anaest s^atⁱ. Več^era te ček^a, ako hoćeš da je jedeš.

1. Ako im^a vremena pre več^ere, id^em u bioskop.

6. A posle bioskopa?

7. Evo me! D^olazim na več^eru u devet s^atⁱ!

8. Što se mene tič^e, možeš da dođ^eš i u jed^anaest s^atⁱ. Več^era te ček^a, ako hoćeš da je jedeš.

☞ **A3**

◎41,42

KO DOLAZI?

☞ **Replace** *brat* **with** *sestra*, *otac* **with** *majka*, *stric* **with** *strina* **and make further versions inserting** *ujak*, *ćina*, *teća* **or** *tetak*, *tetka* **wherever relevant.**

☞ **Replace** *sudija* **and** *advokat* **with** *lekarka* **and** *medicinska sestra* **or** *pisac* **and** *prevodilac*.

☆ **Example:**

3. S^estra mo^je maj^ke.

4. Zⁿam da je tetka maj^čina s^estra. Da li se ka^že “tetka” i za o^čevu s^estru?

5. Da! Ta^ko je. To je mo^ja tetka.

☆ **Examples:**

7. Ona je lek^arka i žⁱvi u Nov^om Sad^u.

8. Lek^arka! Da li je tet^kin po^sao zanim^liv?

9. Како за кога. Она свој посао воли.
10. Ја желим да будем медицинска сестра.
7. Он је писац и живи у Новом Саду.
8. Писац! Да ли је стричев посао занимљив?
9. Како за кога. Он свој посао воли.
10. Ја желим да будем преводаца.

✂ **Make** a list of the differences among B, C, and S found in this exercise.

- general vocabulary differences**, such as:
 - sèdmica [B] tjedan [C] nèdelja [S]
 - stànica [B] kolodvor [C] žèleznička stànica [S]
- specific vocabulary**.
 - names of family members**, such as
 - àmidža [B] stric [B,C,S]
 - àmidžinica [B] strina [B,C,S]
 - dàidža [B] ujak [B,C,S]
 - dàidžinica [B] ujna [B,C,S]
 - tètak [B,C,S] tètča [S]
 - names of certain professions**, such as:
 - advòkāt [B,S] òdvjetnik [C]
 - sùdija [B,S] sùdac [C]
 - prevòdilac [B,S] prevòditelj [C]
- different shape of word**, e.g.
 - ljèkarka [J] [B/S] lèkarka [E] liječnica [C]
- question words**:
 - šta [B,S] što [C]
 - ko [B,S] tko [C]
- question formation**:
 - da li [B,S] li [B,C]
- shorter vs. longer endings on pronominal adjectives**, e.g.
 - mog òca [B,C,S] mòga òca [C]
- infinitive vs. da + present tense**, e.g.
 - žèlim biti [B,C] žèlim da budem [B,S]
- ijekavian [J] vs. ekavian [E]**, e.g.
 - nèdjelja [J] nèdelja [E]
 - ljèkarka [J] lèkarka [E]
 - žèljeznički [J] žèleznički [E]
 - srijèda [J] srèda [E]
 - gdje [J] gde [E]

SSL: Extend this list to embrace material from the preceding four lessons as well.

Note: the extended list below also includes material from other sections of this lesson)

- general vocabulary differences**, such as:
 - tèka [B] bilježnica [C] sveska [S]
 - prijatelj [B,C,S] drug [S]
 - geogràfski [B,C,S] zemljopisni [C]
 - izvìnite [B,S] opròstite [C]

blàgajna [B,C] kàsa [S]
hljeb [J] [B/S] kruh [C] hleb [E]
prijateljica [B,C,S] drugarica [S]
nàrandža [B] nàranča [C] pomòrandža [S]
kòmađ [B,C,S] pàrče [S]
tàbla [B,S] ploča [C]
pašoš [B,S] putòvnica [C]
kìno [B,C] bioskop [S]
pòzorište [B,S] kàzalište [C]
voz [B,S] vlak [C]
napolju [B,S] vàni [B,C]
abecèda [B,C,S] àzbuka [S]
paràdajz [B,C,S] rajčica [C]
mòmenat [B,S] trenùtak [B,C,S]

2. specific vocabulary

(c) **country or nationality names**, such as:

Australijànac [B,S] Austràlac [C]
Rùmùnija [B,S] Rùmùnjska [C]
Španija [B,S] Španjòlska [C]

3. different shape of word, e.g.

dòmaća zàdaća [B,C] dòmaćì zadàtak [S]
stùdentkinja [B,S] stùdentica [B,C]
pròfesorka [B,S] profesòrica [B,C]
jeste [B,S] jest [C]
njen [B,C,S] njezin [C]
lahak [B] lak [B,C,S]
hèmijskì [B,S] kèmijskì [C]
veče [B,S] večer [C]
Evròpa [B,S] Eùropa [C]
takòđe [B,S] takòđer [B,C]
kàfa [B,S] kàva [C]
pješke [B] pješice [C]
kafàna [B,S] kavàna [C]
naveče [B] navečer [C] uveče [S]
ptičijì [B,C] ptičji [B,S]

4. question words and other adverbs:

gdje [J] gde [E], kuda [B,C,S] kamo [C]
neko [B,S] netko [C]

Note: (5), (6), (7) and (8) in the above list refer to general facts, most of which are amply illustrated in previous lessons as well; therefore no additional specific examples are cited here.

9. Latin alphabet exclusively vs. choice of Latin or Cyrillic alphabet

abecèda [B,C,S] àzbuka [S]

10. foreign proper names written according to spelling, e.g.

George [B,C] Džordž [S]
Freddy [B,C] Fredi [S]
Caitlin [B,C] Kejtlin [S]
Chicago [B,C] Čikago [S]
Washington [B,C] Vašington [S]

IZLAZAK U GRAD

✎ Replace *bioskop* with grad, kafana, pòzorište, mùzej and replace *film* with ljudi, predstava. Replace 4:00 with 7:00 or 11:00.

Note: Do not bother about a replacement for the adverb *popòdne*, even though it is italicized in the exercise.

☆ **Examples:**

2. U sedam sàti uveče.

3. A u koliko sàti ona možemo da idemo u pòzorište da gledamo predstavu?

2. U jedanaest sàti uveče.

3. A u koliko sàti ona možemo da idemo u kafanu da gledamo ljude?

 VEŽBE

B1

✎ Replace *jabuka* with čaša vina, kòmad sira, kruška, òlovka, òrah, pecivo, slatkiš, šljiva.

✎ Replace *student* with dèvojka, đak, mòmak, drug.

Replacement nouns for line 2:

jabuka > čaša vina, komada sira, kruška, òlovka, òraha, peciva, slatkija, šljiva.

Replacement nouns for lines 3 and 4:

studenata > dèvojka, đaka, mòmaka, drugova

Replacement for line 5:

dve jabuke > dve čaše vina, dva komada sira, dve kruške, dve òlovke, dva òraha, dva peciva, dva slatkija, dve šljive.

☆ **Example:**

1. Šta to nosiš?

2. Nosim dvanaest slatkija.

3. A koliko je mòmaka ovde?

4. Ima nas deset mòmaka.

5. Onda svaki mòmak može da uzme po jedan, a ti i ja po dva slatkija.

6. Kako da ne!

B2

✎ Replace *italicized words* with: jagoda, òrah, smokva, šljiva.

Replacement nouns for line 6, 7 and most of line 8:

јагода, òраха, смокви, шљива

Replacement nouns for the second noun in line 8:

три јагоде, три òраха, три смокве, три шљиве

or

пет јагода, пет òраха, пет смокви, пет шљива

☆ Example:

6. Ѐмам јагода, òраха, смокви и шљива.
7. Колико рмаш јагода, òраха, смокви и шљива?
8. Ѐмам пет јагода, три òраха, и седам смокви и шљива.

B3

✎ Replace *vrème* and *nòvac* with the pairs: a) bèla mačka, crni pas; b) srećni student, tužni student; c) teški pòsao, laki odmor; d) žuta kruška, crvena jabuka.

☆ Examples:

2. Ѐма много белih mačaka, a malo crnih pasa.
2. Ѐма много srećnih studenata, a malo tužnih studenata.
2. Ѐма много žutih krušaka, a malo crvenih jabuka.
2. Ѐма много teških pòslova, a malo lakih odmorā.

B4

✎ Replace *vikend* with: nedelja.

✎ Replace *Lòndon* with Bosna i Hèrcegovina, Crna Gòra, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Pàriz, Srbija.

☆ Example:

1. Шта жèлиш да радиш рдуће нèдеље?
2. Ѐдуће нèдеље хоћу да идем у Грчку.

B5

✎ Replace the numbers 10 and 6 with others, and replace *slatki sok* with: dobro pitanje, dugo pismo, slobodna nedelja, tužni film, važna stvar.

deset slatkih sokova > deset dobrih pitanja, osam dugih pisama, pet važnih stvari, pet slobodnih nedelja, dve važne stvari, tri tužna filma, devet tužnih filmova

četiri slatka soka > tri dobra pitanja, dva duga pisma, pet važne stvari, četiri slobodne nedelje, jedna važna stvar, dva tužna filma, četiri tužna filma

☆ Examples:

1. Ѐмам deset dobrih pitanja.
1. Ѐмам dve važne stvari.
2. Kāda ŀzmem sedam, koliko ih onda imaš?
2. Kāda ŀzmem jēdnu, koliko ih onda imaš?

3. Onda imam tri dobra pitanja.

1. Imam osam dugih pisama.
2. Kada uzmem šest, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam dva duga pisma.

1. Imam pet važnih stvari.
2. Kada uzmem dve, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam tri važne stvari.

1. Imam pet slobodnih nedelja.
2. Kada uzmem jednu, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam četiri slobodne nedelje.

3. Onda imam jednu važnu stvar.

1. Imam tri tužna filma.
2. Kada uzmem jedan, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam dva tužna filma.

1. Imam devet tužnih filmova.
2. Kada uzmem pet, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam četiri tužna filma.

B6

👉 Replace *grad* with: bioskop, kafana, pozorište.

👉 Replace *stric* with strina, ujak, ujna, tetka.

👉 Replace *ujutro* with popodne.

☆ Examples:

1. Idem do ujaka! Nema me do 9 sati uvece! Idemo zajedno u kafanu.
2. Ne tice me se sta radiš kod ujaka, ali moraš da dođeš do 8:00.
3. Kako mogu da dođem u 8:00 ako smo napolju do 9:00?
4. Moraš. Ove nedelje ideš u školu popodne.

1. Idem do tetke! Nema me do 9 sati uvece! Idemo zajedno u pozorište.
2. Ne tice me se sta radiš kod tetke, ali moraš da dođeš do 8:00.
3. Kako mogu da dođem u 8:00 ako smo napolju do 9:00?
4. Moraš. Ove nedelje ideš u školu popodne.

👉 Redo B6 as if there are two parents speaking instead of one.

☆ Example:

2. Ne tice nas se sta radiš kod ujne, ali moraš da dođeš do 8:00.

B7

Answer the following questions, which make reference to the exercises in 5A1, 5A2, 5A3 and 5A4:

- A1 a. Idu u grad, da jedu kruške.
b. Da, svakako!
c. Svaka uzima po dve.

- A2 a. Broj 1 ide u banku zato sto nema novca. Ide peške.
b. U četiri sata zato što ide na fakultet.
c. Može.

- A3 a. Očev brat dolazi na stanicu.

b. On je sùdija. Volj svoj pòsao.

A4 a. U pet sàti.

b. Kàko da ne!

Zàto što su glàdni i žèdni.

Zàto što nisu glàdni ili žèdni.

c. Nije vikend.

 Prepare two questions of your own based on the A exercises, using the question words zar, koliko, odakle or zašto to ask another student in class.

Free-form assignments such as this one are not furnished with answers.

DOMAĆI ZADATAK

C1

Mala Mara i njene životinje

 Write this story out, giving the words in parentheses the endings they require.

Answers are in boldface

Màla Màra ima **velikog žutog psa**. Njen pas se zove “Žučko”. Ona ima i **malu mačku crne boje**. Mara i Žučko često igraju lopte zajedno. Mačka ne igra lopte. Ona to ne voli. Mara ima i **pticu plave boje**. Marina ptica vrlo lijepo pjeva kad je Mara kod **kuće**. Najzad, Mara ima i **jednu šarenu zmiju**. Šarena zmija je tanka i duga. Ona niti igra lopte, niti pjeva.

Mara ide svakⁱ dan u **školu**. Ona je đak prvog razreda. U **ponedjeljak** vodi žutog psa u **školu**. Marin učitelj voli **Žučka**. Za vrijeme **odmora** svi đaci igraju lopte zajedno. U **utorak** Mara vodi **crnu mačku** u **školu**. Ni mačka ni učitelj to ne vole. Niko ne igra lopte. Mačka gleda **učitelja**, i učitelj gleda **mačku**.

U **srijedu** Mara nosi **pticu plave boje** u **školu**. Svi vole **pticu**, jer tako lijepo pjeva. Ne mogu da pjevaju kao ptica, ali mogu da zvižde uz **ptičiju pjesmu**. Svi to rade svakⁱ put kad ona pjeva. U **četvrtak** Mara nosi **zmiju** u **školu**. Niko to ne voli – ni učitelj, ni zmija, ni drugi đaci. Niko ne zna šta da **radi**.

U **petak** Mara ništa ne vodi niti šta nosi u **školu**. Sve njene životinje su kod kuće. Učitelj kaže da je to **najbolje**. Ali Mara ne voli to ni da čuje.

 Try to figure out whether the story is written in Bosnian, Serbian or Croatian. Which are the words that might help you decide? Try to make this decision on your own before looking at the answer at the bottom of p. 78. Then list all the words which prove this to be the right answer.

Note: The answer, that the story is written in Serbian ijekavian, is actually at the bottom of p. 77.

☆ **Examples:**

njen

lijepo pjeva

ponedjeljak

za vrije^{me}
 u srije^{du}
 ne mogu da pjeva^{ju}
 mogu da zvi^{zde}
 pjesmu
 niko
 šta da ra^{di}
 ne voli to ni da cu^{je}

C2

Provide opposites for the following words.
 (Opposites:)

	opposite		opposite
(adjectives)		(adverbs)	
зао	добар	много	мало
лак	тежак	далеко	близу
досадан	занимљив		
дуг	кратак	(pronouns)	
мали	велик	неко	нико
топао	хладан	нешто	ништа
црн	бео		
ружан	леп		
дебео	танак		
низак	висок		
озбиљан	неозбиљан		

C3

Translate into S:

- Имам десет шарених мачака.
- Они иду у позориште, а ми идемо у кафану.
- Александар је гладан. Прво, једе десет поморанџи, пет смокви, три јабуке и седам комада сира, а онда није гладан
- Три тешка речника и три лаке књиге су близу прозора.
- Две срећне студенткиње виде шест тужних студената.
(for another way to do this, see Lesson 12, page 185)
- Нема дебелих птица.
- Идуће недеље идем у Јужну Америку!
- Сваког дана студенти гледају професоре и учитеље.
- Његова ујна и њена ујна су пријатељице, и долазе на железничку станицу у суботу у десет сати.

C4

Here are verbs from the first five lessons. For each infinitive, provide its English meaning, and the 1st person singular (*ja*) and 3rd person plural (*oni*) forms.

-a- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
играти	игра <u>м</u>	игра <u>ју</u>	play
певати	пева <u>м</u>	пева <u>ју</u>	sing
питати	пита <u>м</u>	пита <u>ју</u>	ask
гледати	гледа <u>м</u>	гледа <u>ју</u>	look at, watch
имати	има <u>м</u>	има <u>ју</u>	have
одговарати	одговара <u>м</u>	одговара <u>ју</u>	answer
стварати	ствара <u>м</u>	ствара <u>ју</u>	create

-e- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
казати	каже <u>м</u>	каж <u>у</u>	say
тећи	тече <u>м</u>	теку <u>у</u>	flow
моћи	могу	могу	can, be able
ићи	иде <u>м</u>	иду	go
доћи	дође <u>м</u>	дођу	come [perfective]
чути	чује <u>м</u>	чују	hear
пити	пије <u>м</u>	пију	drink
јести	једе <u>м</u>	једу	eat
звати се	зове <u>м</u> се	зову <u>у</u> се	be called
узети	узме <u>м</u>	узму	take
познавати	познаје <u>м</u>	познају	get to know

-i- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
водити	води <u>м</u>	воде	lead
носити	носи <u>м</u>	носе	carry
долазити	долази <u>м</u>	долазе	come [imperfective]
молити	моли <u>м</u>	моле	pray
тражити	тражи <u>м</u>	траже	seek
радити	ради <u>м</u>	раде	work
мислити	мисли <u>м</u>	мисле	think
желети	жели <u>м</u>	желе	wish
видети	види <u>м</u>	виде	see
волети	воли <u>м</u>	воле	love

special conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
бити	сам, јесам	су, јесу	be
хтети	хоћу	хоће	want

C5

Životinje

Connect word to animal:

pas

majmun

mačka

medved

zmija

ptica

C6

Place the word in column B into the sentence in column A where it belongs.

- а. Змије нису зле **јер** су животиње.
б. Учитељ **чак** не зна колико има **ђака**.
в. Мала Мара пева **као** птица **али** птица не пева **као** Мала Мара.
г. **Ако** Мара води пса Жућка у школу, **онда** пас и **ђаци** играју лопте за време одмора.

C7

List the time-related expressions found in 5A2, 5A3, 5A4 and 5C1 and then explain the grammar of each one.

Example: The phrase *u četiri sata* in 5A2 is an accusative expression of time.

accusative phrases of time (without preposition)
svaki dan

genitive phrases of time (without preposition)
idućе nedelje

svaki put

accusative phrases of time (with preposition)

u četiri sata

u četiri sata popodne

u četvrtak

u koliko sati

u pet sati

u pet i deset

u pet do deset

u petak

u ponedjeljak

u sredi

u šest

u utorak

***Note** the last is [J] because quoted from *Mala Mara* story.

iduce subote

iduceg vikenda

ove nedelje

ovog vikenda

genitive phrases of time (with preposition)

do deset sati

do dvanaest

do jedanaest sati

complex time phrase (accusative + genitive)

za vrijeme odmora

Geografska pitanja

For help in answering these questions consult the maps below and the map at the beginning of the book.

1. Србија и Црна Гора су сада две земље.
2. Неки од српских градова су: Београд, Нови Сад, Ниш, Чачак, а неки од црногорских градова су: Подгорица, Цетиње, Бар.
3. Рече* које теку кроз Црну Гору зову се Лим, Пива и Тара.
4. Рече* које теку кроз Србију зову се Дунав, Дрина, Јужна Морава, Сава, Тиса, Велика Морава и Западна Морава.
5. Земље око Црне Горе су: Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Србија, Хрватска.
6. Земље око Србије су: Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Црна Гора, Косово, Мађарска, Македонија, Румунија, Хрватска.

***These** are not the only Serbian and Montenegrin rivers; they are the ones shown on the *Textbook* maps.